

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

De les voor Mirjam

“Zo werd Mirjam buiten het leger zeven dagen gesloten”

Numeri 12:15a

Dat is wat geweest: Mirjam buiten de legerplaats! Zij de zus van Mozes. Zij aan wie Mozes, menselijk gesproken, zijn leven had te danken. Denk aan Mirjam verscholen achter een boom nauwlettend achtgevend op Mozes in het biezen kistje in de rivier de Nijl. Zij de zeer begenadigde vrouw, een moeder in Israël, een profetes. Door de genade van de Heere nam zij een hoge en grote plaats in. Was ze Israëls vrouwen niet voorgedaan in het zingen van de grote daden des Heeren op de andere oever van de Schelfzee? Daar werd gezongen het lied van Mozes en van Mirjam. En nu zij buiten de legerplaats, en dat op bevel van haar God! We kunnen zeggen: in de ban gedaan, buitengesloten, de deur van het Koninkrijk Gods voor haar gesloten.

Wat de oorzaak daarvan was? Wel - de zonde van de hoogmoed. We lezen dat zij en haar broer Aäron tot Mozes waren gekomen en tegen hem hadden gesproken. 't Was van Mirjam uitgegaan. Aäron had zich weer laten meeslepen. Mirjam voelde zich sterker staan. Ze kon zeggen: hoor eens, broer Mozes, Aäron denkt er precies zo over als ik. Mensen zoeken in conflictsituaties hen die in het gelijkstellen, medestanders. Dan staat men sterker en moet de tegenpartij wel overstag gaan.

Het probleem voor Mirjam was de vrouw van Mozes. Een Cuschietische, één uit Morenland, met een donkere huid. 't Is niet belangrijk om hierop in te gaan, want Mirjam greep dat van die vrouw van Mozes alleen maar aan. Ze had daarin een stok gevonden om

mee te slaan. 't Ging haar om andere dingen. Dat kwam aan het licht. Staande tegenover Mozes zeggen Mirjam en Aäron: heeft dan de Heere maar alleen door Mozes gesproken? Heeft Hij ook niet door ons gesproken? U hoeft er niet naar te raden wat uiteindelijk de wrevel heeft opgewekt. Mozes staat te hoog en Mirjam staat er ver onder. Ze wil naast hem staan; helemaal zijns gelijke zijn. Ze vergat dat niet Mozes die hoge plaats had gezocht, niet zichzelf daartoe had opgewerkt. De Heere had Zijn knecht als tot koning gemaakt over Zijn volk, de Heere Die met Mozes sprak van aangezicht tot aangezicht. Mozes die de heerlijkheid Gods had mogen aanschouwen. Mirjam botste aan tegen Gods vrijmachtig bestel. Ze voelde zich gediscrimineerd. Ze wilde niet onder Mozes staan; ze wilde gelijk aan Mozes zijn. Daardoor vergat ze dat wat zij was enkele genade was en dat wat Mozes was ook enkel genade was. Over die zonde kwam Gods toorn. Mirjam werd melaats, wit als sneeuw. Die ziekte al in een vergevorderd stadium. Aäron als priester moet naar Leviticus 13 haar onrein verklaren, en haar uitbannen uit de gemeenschap. Er is voor haar geen plaats meer temidden van het volk van de Heere, in de nabijheid van de tent der samenkomst.

Aäron komt in de schuld. Hij belijdt de zonde, en hij vraagt Mozes' voorbede. U ziet dan Mozes' grootheid. De vrucht van herstellende genade openbaart zich. De opvliegende Mozes geworden tot een van de zachtmoedigste. Geen boosheid, geen geïrriteerdheid vanwege de woorden van zijn zus, maar voorbidder voor zijn zus. "O God, heel haar toch!" Het gebed van een rechtvaardige vermag

veel. Mirjam wordt genezen. Hoe groot is toch Gods almacht! Evenwel - Mirjam moet in opdracht van de Heere zeven dagen lang buitengesloten worden. Stel het u voor: niet meer in het tentenkamp van Israël, er buiten, in de kale, hete woestijn. En heel Israël hoort waarom het niet verder kan reizen naar het beloofde land. Pas als Mirjam aangenomen wordt. Hoe beschaamd zal Mirjam op de zevende teruggekomen zijn in Israël. En u moet zeggen: hoe vertoont Zich de Heere over de zonde van de hoogmoed, en nu juist bij Zijn volk en kinderen.

Hoogmoed was al de zonde in het paradijs. Willende als God zijn. Die zonde zit in ons allen. En lettend op Mirjam moeten we zeggen: ook Gods kinderen zijn nog niet aan die zonde gestorven. Die kan zelfs in het leven der genade zo maar weer de kop opsteken.

Vanwege die zonde buitengesloten, buiten het paradijs, buiten de gemeenschap met God. Melaats geworden, zondaar, onrein. God, de Heilige kan geen gemeenschap met ons hebben en wij niet met Hem. Leert u verstaan wat het betekent: er buiten te staan? Als dat zo blijft dan is het straks eeuwig buiten. Mirjam werd weder aangenomen. Dat ging alleen van God uit. Hier is het rijke Evangelie. Christus buiten de legerplaats, als een Onreine, een Gevloekte, opdat u weder aangenomen kunt worden. O leg dat dierbare Evangelie niet naast u neer. Zalig als ik sterf aan mijn hoogmoed, een nederige, een ootmoedige word. Heere, het is recht als ik eeuwig buitenblijf. Want nederigen geeft Hij Zijn genade. Aangenomen om niet, aangenomen om Christus' verdienste. Genade als genade beleefd.

Mirjams zondigen niet goedkoop. Dat leert het Woord hier duidelijk. Ze zullen niet aanbotsen tegen een meerbegenadigde. Ze zullen tevreden zijn met de genade die God hun bewees,

en met de plaats die God hun gaf. Heel hun leven door moeten Gods kinderen leren dat genade genade is. Zulke Mirjams hebben grote betekenis in de gemeente Gods. Denk maar aan de zang van de Mirjam van het Nieuwe Testament - Maria de moeder des Heeren!

Ds. v.Z.

Van de administratie

We ontvingen in de afgelopen periode f 285,- aan giften, waaronder één gift van f 250,- en een nagift van f 10,- voor de Panddag in Kampen. Ook konden we 5 nieuwe abonnees inboeken. Voor dit alles onze hartelijke dank.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720-74202, giro 704350.

Van de redactie

Afscheid Ds. P. van Zonneveld

In deze aflevering van Bewaar het Pand treft u een verslag aan van het

afscheid van de gemeente van Scheveningen d.d. 1 oktober 1993. Nu Ds. P. van Zonneveld met emeritaat is gegaan wensen wij hem en de zijnen van harte al het nodige toe. We hopen dat hij nog lange tijd het Woord Gods zal mogen prediken in ons kerkverband en ook dat hij de kracht en de lust mag ontvangen meditaties te schrijven voor ons blad. We mogen misschien wel neerschrijven dat we meer dan eens waarderende woorden over deze meditaties hebben mogen vernemen.

Ds. H.C. van der Ent 75 jaar

Enkele dagen geleden (4 oktober) mocht Ds. H.C. van der Ent de leeftijd

van 75 jaar bereiken. We hebben begrepen en gelezen dat de last der jaren toch wel wat gaat drukken. Dit betekent dat D.V. binnen afzienbare tijd afscheid zal worden genomen van Elburg, wegens verleend emeritaat en dat Elburg verlaten zal gaan worden om in Ameide te gaan wonen. We hopen dat ook Ds. v.d. Ent nog wat mag arbeiden in ons kerkverband en dat hij zijn gewaardeerde bijdragen voor ons blad zal mogen blijven verzorgen. Door jong en oud worden de artikelen van zijn hand gelezen en gewaardeerd. De Heere verlene kracht en lust tot prediken en schrijven.

AvH.

De Confessie van Westminster (5)

We zagen vorige keer dat de Westminster Confessie een relatie legt tussen de beloften van het genade verbond en de uitverkorenen. We hebben dit standpunt vergeleken met hetgeen de Dordtse Leerregels bevatten. We kwamen toen tot de conclusie dat de Dordtse Leerregels genuanceerder spreken over de beloften dan de Westminster Confessie dat doet. Nu moeten we een stap verder gaan en bezien hoe de puriteinen in de praktijk van hun pastorale werk en met name in de prediking gesproken hebben over de beloften van het Evangelie.

De theologen van Westminster hebben in de praktijk van hun prediking de ruime aanbieding van de beloften van het Evangelie ruimschoots erkend. Wanneer men de geschriften leest van de puriteinen dan komt men keer op keer deze ruime aanbieding van de beloften van het Evangelie tegen. Zeer pastoraal drongen zij hun hoorders aan op geloof en bekering waarbij zij nadrukkelijk wezen op de beloften van God. De puriteinen konden warm en gunnend Christus en Zijn volheid van genade aanprezen. Laten we enkele van hun uitspraken bezien.

Thomas Goodwin, 1600 - 1680, de rector van Magadalen College in Oxford was een vooraanstaand lid van de Westminster Synode. Hij was een vrome man, die een dagboek bijhield, waarin hij zijn geestelijke ervaringen opschreef. Goodwin schrijft in zijn boek getiteld: "Christus de Middelaar", over de vrijmoedigheid die zondaren mogen hebben om tot

Christus te komen, daar Hij onszelf dringend nodigt en God zal dan ook rijk geven, en Hij zal dat doen met Zijn gehele hart. Goodwin laat dan zien, dat God aan zulk een mens te drinken zal geven van het Water des levens. (Christ the Mediator, blz 410,411, ed. Banner of Truth).

Een ander lid van de Westminster Synode was Jeremiah Burroughs, die leefde van 1599-1646. Burroughs werd in zeer hoge achting gehouden door zijn tijdgenoten vanwege zijn zachtmoedige geest. Hij wijst mensen, die beven voor het Woord des Heeren, op de machtige belofte van God voor hen. Zie zijn boek, getiteld: Gospel Fear, (herdruk uit 1991, Pennsylv. U.S.A.) blz 59. Burroughs schrijft dan dat er in Gods Woord vele beloften voor hen zijn. Vertrouw op dat belofte Woord des Heeren en het zal u rijke troost geven.

We kunnen een andere vertegenwoordiger van de Westminster Synode noemen en wel de puritein Edward Reynolds, die leefde van 1593 - 1676. Reynolds wordt gerekend tot één van de beste en welsprekendste predikers uit zijn tijd.

Hij schrijft o.a. over hoe verschrikkelijk de zonde is en dat we daarvan verlost moeten worden. De weg daartoe is volgens Reynolds te vertrouwen op de macht en de belofte van God. God beveelt ons te doen, hetgeen Hij Zelf zal bewerken. Hij schrijft dat de beloften gedaan worden in het algemeen en aan allen. Ze zijn toepasbaar in willekeurige omstandigheden. Ze leiden allen naar Christus Zelf.

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk
verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter, Ds. A. van Heteren en Ds. D. Slagboom.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Copie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" opzenden naar: Ds. A. van Heteren, Bruijgomstraat 2, 4251 EP Werken-dam. Telefoon 01835-1113.

ADMINISTRATIE:

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720-74202, postrek. 70.43.50 t.n.v. de administrateur van "Bewaar het Pand" te Alphen a/d Rijn.

Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar.

Advertenties f 0,60 per mm met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Reynolds wijst erop dat de beloften een pleitgrond moeten vormen in onze gebeden tot God. Hij schrijft: "Wanneer God een belofte doet, moeten wij een gebed opzenden". We moeten ook alleen maar bidden voor hetgeen ons beloofd is. God vervult de beloften pas, nadat wij die vervulling van Hem begeerd en gezocht hebben. Zie hiervoor zijn geschrift "The Sinfulness of Sin", uitgave 1992, Pennsylv. U.S.A. blz. 300-326.

Het is ook goed om te luisteren naar de puritein William Bridge. Deze puritein leefde van 1600-1670 en was een bekwaam theoloog die hard studeerde en tot rijke zegen geweest is door zijn ambtelijk werk. Hij stond elke morgen op om vier uur om zijn werk te kunnen doen. Zijn verzamelde werken zijn in 1989 opnieuw uitgegeven in Pennsylvania, U.S.A. Hij was ook één van de afgevaardigden op de Synode van Westminster.

In een preek in deel 5, blz 165, over 1 Thess 2:12, Dat gij zoudt wandelen, waardiglijk Gode, Die u roept tot Zijn Koninkrijk en heerlijkheid. In deze preek gaat Bridge in op de inwendige en de uitwendige roeping. Hij waarschuwt dat een uitwendige roeping onvoldoende is tot zaligheid en een inwendige roeping noodzakelijk is. In dit verband spreekt hij over de vastheid van de beloften Gods. Ook al zijn wij uitwendig of inwendig geroepen, de beloften Gods komen tot mij. Hoe kan ik mij dan die belofte Gods toeëigenen? Dat gaat in de weg van het waardig wandelen voor God. God roept u tot Zijn Koninkrijk, wandelt dan waardig voor God. Dat waardig wandelen voor God is dan in feite het zich werpen op de belofte Gods: "wanneer God een belofte doet, beloof uzelf die zaak, omdat God het beloofd heeft; niet omdat het schepsel het belooft... maar wanneer God belooft, verzeker uzelf daarvan, omdat God het beloofd heeft. Dit is het waardig wandelen voor God, daar Hij getrouw is".

Laten we tenslotte ook wijzen op de beroemde puritein Thomas Watson, die weliswaar, bij mijn weten, geen afgevaardigde was op de Synode van Westminster, maar toch veel bekendheid verwierf door zijn preken en geschriften. Deze 17e eeuwse theoloog wijst in zijn geschriften onomwonden op de rijkdom van de beloften van het Evangelie.

Ds. R. Kok heeft destijds daarop

gewezen, in zijn boek: Het Aanbod van Gods Genade, blz 101. Daar citeert Ds. Kok Watson als volgt: "God weigert ons Zijn hulp niet, wanneer wij doen datgene wat wij kunnen. Dringt de belofte aan, zoekt en gij zult vinden, Matth. 7:7. Stelt de Heere deze belofte voor door uwe gebeden; gij zegt, dat gij geen kracht hebt, maar hebt gij geen beloften? Doe zoveel als gij kunt. Alhoewel dat ik niet zeggen durf, zoals de Arminianen, dat God verbonden is, zo zeg ik dit nochtans: God onthoudt niet aan hen die willen. God onthoudt Zijn genade niet degenen die ze zoeken; ja, ik zal meer zeggen, Hij weigert Zijn genade niemand, dan die ze moedwillig verwerpen, Joh. 5:40."

Te wijzen valt ook op wat Watson duidelijk stelt in zijn boek: The Body of Divinity, reprint: London 1970, blz 158. Ervan uitgaande dat het verbond der genade opgericht is alleen met de kinderen Gods, spreekt hij toch ruim en gunnend de onbekeerden aan en wijst hen ook op de vaste belofte Gods als enige pleitgrond: "Zoek God in het gebed.... De Heere heeft een uitdrukkelijke belofte gedaan, dat op ons gebed tot Hem, het verbond zal bevestigd worden, Hij zal onze God zijn en wij zullen Zijn volk zijn". Watson beroept zich daarvoor op Zacharia 13: 9, "het zal Mijn Naam aanroepen, en Ik zal het verhoren; Ik zal zeggen: Het is Mijn volk; en het zal zeggen: De Heere is mijn God".

We zien in al deze voorbeelden hoe ruim de puriteinen hun gehoor wisten op te wekken te vertrouwen op de

beloften van God en daarop ook te pleiten. Gods beloften worden niet automatisch vervuld. Zij worden vervuld in de weg van het geloof. Dat geloof wordt geschonken door de Heilige Geest. De Heere belooft die toepassende werking van Zijn Geest in het Evangelie. Hetgeen God eist, dat wil Hij ook schenken, ruim en overvloedig, zo gij het van Hem smeekt.

Dit is het wat de theologen van de Westminster Synode geprekeerd hebben. In hun belijdenis hebben ze gesproken over de verwerkelijking van de beloften die inderdaad alleen aan de uitverkorenen toekomen. In de door hen opgestelde belijdenis hebben zij niet zozeer het accent gelegd op het aanbod van de beloften, maar in de praktijk van hun pastorale prediking hadden zij wel terdege weet van een aanbidding van de beloften van het Evangelie aan alle hoorders.

Dat is tot troost van arme zondaren en tot verheerlijking van de vrije genade van God. Deze prediking ontnemt de zondaar elke verontschuldiging en verheerlijkt de deugden van God. Zo wordt het Evangelie een krachtig appèl dat uitkomst geeft voor zelfs de voornaamste der zondaren. De Heere geve dat wij allen werkzaam mogen worden met de beloften van het Evangelie.

Nooddruftigen vergeet God niet, noch laat hen eind'loos in't verdriet; 't Ellendig volk mag op Hem wachten; Hij zal hun hoop niet steeds verachten.

Hamilton, Ontario, G.R. Procee.

Afscheid Ds. P. van Zonneveld

Na 34 jaar de Christelijke Gereformeerde Kerken en bijna 4 jaar de gemeente van Scheveningen te hebben gediend nam Ds. P. van Zonneveld op vrijdagavond 1 oktober j.l. afscheid van zijn geliefde gemeente. Dit in verband met zijn emeritaat dat hem op de voorjaarsclassis "eervol" verleend was. Het emeritaat van onze broeder zal per 24 oktober D.V. ingaan.

In zijn afscheid bediende hij het Woord uit Galaten 4:19: Mijn kinderen, die ik wederom arbeide te baren, totdat Christus een gestalte in u krijg. In zijn woord vooraf herinnerde Ds. van Zonneveld aan de woorden van

de inmiddels overleden Ds. G. Blom. Bij zijn intrede in Scheveningen had deze hem toegewenst, dat hij evenals zijn voorganger Ds. G. Bouw de gemeente twintig jaar zou mogen dienen. Die wens is niet vervuld. Er moest emeritaat aangevraagd worden. De krachten ebden weg. Scheveningen heeft als stadsgemeente een intensief pastoraat nodig. Voor een predikant die de 65 gepasseerd is, was dit alles teveel. Er is gebeden om kracht. Maar Gods weg was anders.

Als het aan Ds. van Zonneveld gelegen had, zou hij de afgelopen 34 jaar meer dan eens met Jona gedeserteerd zijn. Door de kracht Gods mocht ik

staande blijven. Als een Elia lag ik weleens onder de jeneverstruik, maar de koning gaf kracht. In de afgelopen 4 jaar heb ik meer leren bidden, aldus de predikant. Het drukke verkeer, de gevaren rondom de pastorie (inbraak!) vooral 's avonds gaven spanningen.

J.l. Zondag bediende hij het Woord n.a.v. Zondag 51, waar sprake is van onze boze aard, "de boosheid die ons altijd aanhangt". Daar weet deze dominee ook vanaf. Het is alles genade dat de Heere me niet verworpen heeft. In de vorige gemeenten werd weleens gehoord: "Die dominee is veel te ruim. Het is toch een nauwelijks zalig worden". Maar als we genade willen spellen wordt het anders. Ik wil ook graag een vrome dominee zijn. Maar Christus is alleen een volkomen Zaligmaker voor een verdorven mens. Voor vijanden. Zo heeft de Heere mij leren preken, vanuit de ontdekking van wie ik zelf ben. Het emeritaat werd door de classis "eervol" ontleend. Maar thuis op de studeerkamer was het: Treed niet in 't gericht met uw knecht. Met Paulus moet ik zeggen de voornaamste der zondaren te zijn. En daarom was het in de prediking: Jezus Christus en Die gekruisigd. En Die alleen.

Waar gaat het ten diepste om in het leven van een dienaar van het Woord? Dat door zijn bediening Christus gestalte krijgt! Het thema van de prediking luidde:

Een dienstknecht van de Heere als barende vrouw.

1. de weeën, 2. de verwachting, 3. de geboorte.

1."Mijne kinderkens die ik wederom arbeid te baren", zegt Paulus in Galaten 4:19. Dat is een vaderlijke toon. De toon van de liefde. Zo spreekt Paulus de gemeente aan. Paulus is nooit getrouwd geweest, maar hij had geestelijke kinderen in Christus Jezus geteeld. Kinderen die uit God geboren waren.

"Die ik wederom arbeid te baren", zegt hij. Dat klinkt in het tekstverband onheilspellend. Om wie ik wederom weeën heb, bedoelt hij. In de eerste verkondiging van het Evangelie had de apostel ook weeën. Nu opnieuw pijn, moeite en spanning. De Galaten waren ver van huis. Judaïsten waren gekomen met hun nadruk op de onderhouding van de Joodse wetten omtrent de sabbath en de ceremoniën. Aan een gekruisigde Christus alleen zou men niet genoeg hebben. Het werk van Christus moest door eigen

werk aangevuld worden, wilde men zalig worden. O, Gij uitzinnige Galaten, wie heeft u betoverd (3:1).

Paulus fulmineert tegen hen vanuit het diepe besef dat hijzelf van de genade had. Hij was zelf van bekeerd onbekeerd geworden. Gods algemene weg met de Zijnen. Maar als wetsovertreder werd hij door God begenadigd.

Wederom moet de apostel arbeiden, weeën doorstaan. Hij verkeert in de spanning van de verkondiging. Het gaat niet aan alle nadruk te leggen op de predestinatie, de uitverkiezing. Ook niet eenzijdig op doop en belijdenis.

Het is een moeten en niet kunnen. Dat is de spanning waarin de dienstknecht staat. Een worsteling is het om mensen tot de Heere Jezus te brengen. Ik kan me zelf niet bekeren, zegt iemand. Maar hebt u weleens geprobeerd? Zo heb ik 34 jaar in de spanning verkeerd en die heeft mij gesloopt.

Ds. van Zonneveld sprak van zijn omzetting op zijn 18e jaar en zijn roeping tot het ambt op zijn 19e. In de beleving van zijn verlorenheid "kwam de Heere en zag op mij neder". Vandaar dat het vuur nog brandt. Er is maar een Naam tot zaligheid.

2. "Totdat Christus een gestalte in u krije"

Een barende vrouw heeft weeën tot dat het kind geboren is. Dan hoort zij ook het schreien van het kind. Er is verwachting bij de apostel. Hij zegt niet: "opdat", want dat laat de mogelijkheid open, dat het kind niet geboren wordt. Maar het is "totdat". Er is geen onzekerheid of het komt. Maar de apostel heeft zekerheid. Kon Paulus dan mensen bekeren? Nee, God bekeert ze, niet de dienstknecht. Ook had hij geen verwachting van mensen. De Galaten waren teruggekeerd tot de onderhouding van de wet, als weg tot de zaligheid. Zij moesten van nature niets hebben van genade. Evenmin als wij allemaal. Maar Paulus ziet naar boven. God geeft de wasdom. Een rijke wetenschap voor de broeders predikanten. Mensen zijn niet bekommerd om hun eeuwig heil. Maar het moge van ons allen gelden: Zij sloegen 't oog op God.

3. Totdat Christus gestalte in u krijge

Gestalte krijgen. In het Grieks staat een woord dat aan metamorfose doet denken, gedaanteverwisseling. Dat is het doel van de prediking, de verandering van uw gedaante. De

hoge priester Jozua was bekleed met vuile klederen. Maar hij onderging een metamorfose. Hij werd afgesneden van de oude wortel Adam en geënt op de wortel Christus. Gestalte in u. Daar gaat aan vooraf dat Christus gestalte voor u krijgt. Ik weet het niet meer. Hoe word ik met God verzoend? Dat wordt de vraag als u met al uw offertjes ondersteboven gaat. Misschien bent u wel boos geworden op deze dominee. Je houdt bij hem niets over. Maar het Woord zelf kleedt ons uit. En zo alleen krijgt Christus gestalte voor u.

Maar hier staat "gestalte in u". Dat doet denken aan de regel uit het Gebed des Heeren: Dat elk als kind op U gelijk. Daar worstelt de dienstknecht om. Dat het gaat worden: niet meer ik leef, maar Christus leeft in mij.

De wegen gaan uiteen. Het werk van Christus gaat door. Heeft Christus in u gestalte gekregen in deze afgelopen 4 jaar? Met godsdienst alleen komen we er niet. De Heere heeft het willen geven in Scheveningen dat Christus gestalte kreeg. Daarom eindigen we niet in de weeën van de dienstknecht maar in het: Zijn Naam moet eeuwig eer ontvangen.

Namens de classis 's Gravenhage werd Ds. van Zonneveld toegesproken door Ds. van der Meij. Na hem voerde br. Bargeman namens de kerkeraad het woord. Hij gewaagde van veel zegen op de arbeid van Ds. van Zonneveld. De Heere heeft de afgelopen 4 jaar willen werken in de harten van ouderen en jongeren. Het was gezien de goede verstandhouding een grote teleurstelling dat de predikant op 1 januari j.l. zijn emeritaatsaanvraag aankondigde. Maar de Heere blijft. Mevr. van Zonneveld, die zich in Scheveningen thuisvoelde, werd hartelijk dankgezegd voor haar betrokkenheid bij de gemeente. "We zullen u missen".

De 2e voorzitter liet de scheidende predikant Psalm 134:3 toezingen. Daarna verzocht hij de predikant van de kansel te komen. Hij memoreerde de inbraak die onlangs in de pastorie gedaan was waarbij enige kostbare voorwerpen waren meegenomen. De predikant ontving een kleinood "om bij de tijd te blijven".

Voor de inrichting van de toekomstige woning een stoel voor mevrouw Van Zonneveld.

De predikant bedankte tenslotte classis en kerkeraad en wenste de beroepen predikant Ds. J.P. Boiten van

Schiedam de nodige wijsheid toe bij de bezinning op het beroep van Scheveningen.

De slotverzen waren Psalm 72:9 en 11: Zijn Naam doet eeuwig eer ontvangen.

Ds. L.W. van der Meij.

Gebeurt er nog iets?

(2)

De vorige keer vroegen we ons af of er nog wel iets gebeurt onder de wekelijkse bediening van het Woord. Die vraag bracht ons direct bij het onderwerp waarover deze artikelen gaan: de Heilige Geest en de prediking, als er onder de verkondiging van het Woord zegen valt, dan is dat immers te danken aan de krachtige werking van de Geest van God. En anderzijds: als het onder de prediking zo bladstil blijft, dan blijkt daaruit dat de Heilige Geest Zich terugtrekt. We dienen ons in zo'n geval af te vragen, wat daarvan de oorzaak is. De Schrift laat ons immers duidelijk zien, dat wij de Geest kunnen weerstaan, bedroeven, of zelfs uitblussen door onze zonden. Tegen deze achtergrond hebben we ons in de vorige aflevering beziggehouden met de verhouding tussen de Heilige Geest en de prediker. In dit en in het volgende artikel gaan we vooral in op de relatie tussen de Geest en de Boodschap die de prediker dient te brengen.

Predik het Woord

Het gaat dus om de vraag: hoe moet er gepreekt worden? Nu is het mogelijk om over dat onderwerp een lange reeds artikelen te schrijven. Dat is echter niet de bedoeling. Het is me er in deze artikelen alleen maar om te doen enkele belangrijke aspecten van de verkondiging van het woord aan te stippen.

Het ligt voor de hand om te beginnen met de vraag: welke prediking wil de Heilige Geest in het bijzonder gebruiken om zondaren tot bekering te brengen en Gods kinderen te onderwijzen in de verborgenheden van het geloof? Op die vraag is maar één antwoord mogelijk: een prediking die niets anders wil brengen dan het Woord van God. De Reformatie heeft ons geleerd dat het Woord alléén gepredikt moet worden en ook dat het volle Woord in de verkondiging moet doorklinken. De laatste tijd heb ik nogal wat preken van Calvijn gelezen en het is me

opnieuw opgevallen, hoezeer zijn prediking doordrenkt is van de Schriften. We zouden hier de vergelijking kunnen trekken met een spons die verzadigd is van water, zó vol zijn de preken van Calvijn van het Woord van God! Een bijbels-reformatorische prediking kan daarom nooit voor het grootste deel gevuld worden met allerlei verhaaltjes over wat mensen ervaren hebben. Er is natuurlijk niets op tegen, als zo af en toe een verhaal verteld wordt ter illustratie, maar dit mag nooit de boventoon gaan voeren. Een schriftuurlijke prediking mag zich ook niet verliezen in een aaneenrijging van bekende klanken of termen. Toen ik jong was, hoorde ik vanaf de kansel nogal eens met afkeuring spreken over predikers die niet anders doen dan "roeren in een pot met woorden". Nu eens valt er dit woord uit en dan weer dat woord, maar het is altijd voorspelbaar en eigenlijk altijd hetzelfde! Neen, een prediker, die op bijbels-reformatorische wijze het Woord wil bedienen, zoekt uit de Schrift oude én nieuwe schatten op te diepen. Want het gaat om het verkondigen van wat de heilige God in Zijn Woord tot ons te zeggen heeft!

De persoonlijke toepassing

Nu zal het bovenstaande in kringen waar het erfgoed van de Reformatie hoog gehouden wordt, vrijwel algemene instemming vinden. Laat het echter ook duidelijk zijn dat we er niet mee kunnen volstaan om te zeggen dat het Woord alleen verkondigd moet worden. Dat Woord moet namelijk ook heel persoonlijk aan het hart van de hoorders gelegd worden; het moet persoonlijk worden toegepast. In één van zijn preken brengt Calvijn dit scherp en helder onder woorden:

"Als ik de Heilige Schrift uitleg, moet dit altijd mijn regel zijn, dat degenen die mij horen nut ontvangen uit het onderricht dat ik geef en dat zij erdoor gesticht worden en het hun tot heil is. Als ik niet die drang heb, als ik er niet voor zorg dat degenen die mij horen gesticht worden, pleeg ik heiligschennis en maak ik Gods Woord te schande".

Vanzelfsprekend bedoelt Calvijn in deze woorden allereerst dat de tekst zorgvuldig moet worden uitgelegd. Maar als de preek blijft steken in de verklaring van het Schriftgedeelte, wordt het Woord niet echt en ook niet recht verkondigd. In onze tijd zegt men graag, dat het in de prediking

gaat om het "verhaal" van Israël, of van Messias Jezus, waardoor mensen "meegenomen" zouden worden. Maar als we volstaan met het "verhaal", terwijl het Woord niet heel persoonlijk en indringend aan ons hart gelegd wordt, is van preken eigenlijk geen sprake meer!

De Schrift zelf wijst ons aan dat de verkondiging van het Woord persoonlijk op de harten van de hoorders gericht moet worden. Ik denk bijvoorbeeld aan de grote opdracht die de Heere Jezus aan Zijn discipelen gaf na Zijn opstanding. Hij zei hen dat "in Zijn Naam gepredikt (moest) worden *bekering en vergeving der zonden*, onder alle volken, beginnende van Jeruzalem" (Lukas 24:47). Daarmee gaf Hij aan dat hun uitleg van de Schriften erop gericht moest zijn dat de mensen dringend en persoonlijk geroepen zouden worden tot bekering en dat hun betuigd zou worden hoe zij vergeving van hun zonden kunnen ontvangen. Zó hebben de apostelen ook gepreekt. We halen slechts enkele teksten aan uit het boek Handelingen. Op de Pinksterdag zegt Petrus aan het einde van zijn preek heel persoonlijk tot de mensen die verslagen tot hem komen: "*Bekeert u*, en een iegelijk van u worde gedoopt in de naam van Jezus Christus, tot *vergeving der zonden*" (Hand. 2:38). Opvallend is die tweeslag: bekering én vergeving der zonden. We treffen die ook aan in de rede van Petrus voor de hoge raad, wanneer hij getuigt: "Deze (Jezus) heeft God door Zijn rechterhand verhoogd tot een Vorst en Zaligmaker om Israël te geven *bekering en vergeving der zonden*" (Hand. 5:31). En wanneer we verder zouden nagaan hoe de apostelen gepreekt hebben, zou het beeld niet wezenlijk veranderen. Zij legden het Woord heel persoonlijk aan het hart van allen die het hoorden. En het is prediking waar de Heilige Geest zo rijk in meekwam!

Met twee woorden

In die twee kernwoorden "bekering" en "vergeving der zonden" wordt overigens nog méér gezegd. Ze maken niet alleen duidelijk dat het Woord persoonlijk op het hart van de hoorders gericht moet zijn, maar geven ook aan hoe dat moet gebeuren. Door telkens met deze twee woorden te spreken geeft de Schrift aan, dat wij in de toepassing een bijbels evenwicht dienen te bewaren. De prediking wordt namelijk schromelijk eenzijdig, wanneer we het éne aspect zouden

benadrukken ten koste van het andere. Als in de persoonlijke toepassing alleen het element van de vergeving van zonden aan de orde komt, terwijl de noodzaak van de bekering niet of nauwelijks functioneert, is een haast oeverloze oppervlakkigheid het gevolg. In zulke preken zullen veel "bemoedigende" woorden te horen zijn. Er kan ook heel positief gesproken worden over een "rijk evangelie van Gods genade". Toch schittert die genade niet echt, omdat niet naar voren komt waarom we die genade nodig hebben, hoe we die genade verkrijgen en wat die genade in ons leven uitwerkt. Want als het element van de bekering vervaagt, raken de diepe schachten van schuld en zonde onderbelicht en blijft duister waarom ons hart radicaal vernieuwd moet worden. Zo'n eenzijdige, oppervlakkige prediking valt onder het scherpe oordeel van de profeet: "Zij genezen de breuk van de dochter Mijns volks op het lichtst, zeggende: "Vrede, Vrede!", doch daar is geen vrede" (Jer. 6:14; 8:11).

We kunnen echter ook in een andere eenzijdigheid vervallen. Als we de noodzaak van de bekering krachtig naar voren brengen, terwijl de verge-

ving van zonden in de schaduw blijft, is een wettische prediking het gevolg. Dan wordt de eis tot bekering als een zweepslag over de gemeente gelegd: "Je moet je bekeren.....!" Dat er bij de Heer vergeving is, zelfs voor de grootste zondaar, blijft echter in nevelen gehuld. Ook wordt niet duidelijk, hoe God die genade wegschenkt. Wat moet iemand die vastgelopen is met zichzelf met zo'n boodschap. Hij hoort dat hij zich moet bekeren en hij is er innerlijk diep van overtuigd, dat dat ook dringend nodig is. Maar hij ziet dat hij zichzelf onmogelijk kan bekeren. In zijn binnenste brandt de vraag: Hóe moet ik zalig worden? Op die vraag vindt hij geen antwoord in een wettische bekeringsprediking en trouwens ook niet in een oppervlakkige prediking van de vergeving. Om hier geestelijke leiding te geven is het nodig dat bediening van het Woord haar bijbels evenwicht bewaart. Zij dient met twee woorden te spreken: Bekering én vergeving der zonden! En wat die twee woorden inhouden dient zij ook uit te leggen naar het hart van de zondaar toe.

(wordt vervolgd)

Middelharnis, A. Baars.

"theodicee's" genoemd. Dat zijn dan pogingen om God en Zijn doen te rechtvaardigen en misschien ook wel enigszins voor ons verstand aannemelijk te maken; pogingen om aan te tonen, dat ondanks al het raadselachtige Gods bestuur toch heilig en rechtvaardig en goed is.

Er is gezegd, dat er een altijddurende strijd is geweest tussen de twee oerprincipes van licht en duisternis, goed en kwaad. Naast God is er de macht van het kwaad, waar God geen macht over heeft. En die macht van het kwaad bestrijdt de macht van het goede. Zo moeten we bijvoorbeeld aardbevingen en ongelukken zien: die geschieden onafhankelijk van Gods wil. God veroorzaakt die rampen niet. Maar Hij kan ze ook niet voorkomen, want Hij is niet tot alle dingen in staat. Iemand, die deze opvattingen is toegedaan (Kushner) stelt in een van zijn werken dan ook de vraag aan zijn lezers: "Bent u in staat om God te vergeven en lief te hebben, ook als u hebt ontdekt dat Hij niet volmaakt is, ook als Hij u in de steek heeft gelaten?" Met andere woorden: we kunnen het God niet kwalijk nemen, dat er rampen gebeuren. Hij kan dat ook niet helpen. Op deze manier lijkt God gerechtvaardigd te zijn. Maar, deze theodicee doet natuurlijk wel tekort aan de bijbelse belijdenis van de soevereiniteit Gods, Wiens Koninkrijk over alles gaat.

Er is ook gezegd, dat het kwaad voortvloeit uit het onvolmaakte, maar dat het onvolmaakte moet dienen om het volmaakte des te beter te laten uitkomen. Er zijn inderdaad heel wat dissonanten, maar die lossen zich op den duur op in de harmonie. Dit is wel een heel optimistische kijk op de dingen. Het kwaad wordt in deze gedachten-gang ook absoluut niet zo ernstig genomen als de Bijbel doet. Over het kwaad van de zonde wordt heel lichtvaardig gedacht.

Vandaag is bijzonder actueel de zogenaamde pluralistische of dialectische theodicee. Er zijn in het handelen Gods aspecten die tegenstrijdig lijken. Dat duidt er op, dat er in God zelf ook spanningen bestaan. Zo is er een constante spanning tussen bijvoorbeeld Gods almacht en Zijn goedheid en Zijn betrokkenheid bij alles wat er gebeurt. Het gevolg is, dat God nog al eens verandert. Dit leidt ertoe, dat we moeten spreken van een "wordende" God. God is nog niet helemaal tot ontwikkeling gekomen. Er is nog steeds een geschiedenis in God. Als verte-

De Heere regeert (2)

Afscheid nemen?

We zagen een vorige keer dat het geloof in de Voorzienigheid Gods en in de Godsregering aan stevige kritiek is blootgesteld. Vandaag zou het onmogelijk zijn om te geloven, dat Gods hand in alles is. En laten we eerlijk zijn, de kritiek, die op dit onderdeel van de christelijke leer wordt ingebracht, komt nogal indrukwekkend over. Wat moeten we daar nu op zeggen? Hebben wij antwoorden op de vele vragen, die gesteld kunnen worden? Kunnen wij aantonen en doorzichtig maken, dat God wel degelijk regeert en dat Hij in die regering ook nog strikt rechtvaardig handelt? Staan we niet met de mond vol tanden als vanuit het ongeloof de vraag gesteld wordt: Zijn al die verschrikkingen in deze wereld door God gewild en veroorzaakt? Komt ook op ons niet de verzoeking af om van het geloof in de Godsregering afscheid te nemen of om er op z'n minst een andere vulling aan te geven dan vroeger gedaan werd?

Laten we wel wezen: Afscheid nemen van dit geloof is onmogelijk. Het

geloof in de Godsregering is onopgeefbaar. De Bijbel is op dit punt te duidelijk. Bovendien, als we dit opgeven, wat blijft ons dan over? Wat is het alternatief? Als we niet meer kunnen geloven, dat God regeert, dan moeten we geloven dat het noodlot regeert. Een andere keus is er niet.

Maar die raadselen dan? Die dingen waar we tegen aan botsen en door in verwarring raken? Zit er toch niet een element van waarheid in de verschillende motieven, die gebruikt worden om met het traditionele geloof in de voorzienigheid af te rekenen? Is het argument van al die verschrikkingen die hebben plaatsgevonden en die het ons toch eigenlijk niet langer mogelijk maken om in Gods hand daarin en daarachter te geloven, inderdaad niet steekhoudend?

Theodicee

Er zijn ernstige pogingen gedaan om te midden van alle aanvechtingen toch aan het geloof in de voorzienigheid Gods vast te houden en te blijven belijden, dat God in alle dingen Zijn hand heeft. Die pogingen worden wel

genwoordiger van deze gedachten-gang noem ik A. van de Beek. Het zal echter duidelijk zijn dat deze theodicee op gespannen voet staat met de bijbelse leer van de onveranderlijkheid van God.

Het is best mogelijk om de verschillende theodicee's als sympathieke pogingen te beschouwen om in ieder geval nog iets van de bijbelse prediking ten aanzien van de Godsregering te redden. Pogingen om God te redden van de blaam die mensen in hun ongelof op Hem werpen. Pogingen om te verdedigen dat God er inderdaad bij betrokken is. Maar de pogingen zijn toch eigenlijk allemaal mislukt. Zij eindigen in de conclusie dat God toch niet almachtig is en in sommige gevallen machteloos staat. Of in de conclusie dat God nog aan verandering onderhevig is en in feite dus onberekenbaar is. En zo komen ze dan weer in conflict met andere duidelijke uitspraken van de Schrift. Maar bovendien, heeft God ons nodig als Zijn advocaten? Heeft God ons geroepen om Hem te rechtvaardigen? "Doch de wijsheid is gerechtvaardigd geworden van al haar kinderen" (Luk. 7:35). Daar moeten we maar genoeg aan hebben. En als het op de rechtvaardiging van de Godsregering aankomt, daar zal God te zijner tijd Zelf voor zorgen. En dan zal ook elke bestrijder van de leer van de Godsregering weten, dat God inderdaad Koning is.

Het getuigenis van de Schrift

Het wordt echter tijd dat we eens wat uitvoeriger gaan luisteren naar wat de Schrift zegt over het onderwerp waar we mee bezig zijn. We hebben al een paar teksten geciteerd, die duidelijk spreken over de Godsregering. Maar de vele gegevens uit de Schrift hebben er recht op, dat we er nog wat uitvoeriger bij stil staan.

We staan eerst stil bij een paar woorden uit het Oude Testament.

Psalm 115:3: "Onze God is toch in de hemel; Hij doet al wat Hem behaagt". De heidenen kunnen hun goden zien, maar Israëls God is in de hemel. Maar al is Hij niet-zichtbaar, Hij is wel werkelijk. En vanuit de hemel doet Hij al wat Hem behaagt. Niemand houdt Hem daarbij tegen. Hij is de Soeverein van hemel en aarde.

In Jes. 46:10 zegt God door middel van de profeet: "Mijn raad zal bestaan en Ik zal al Mijn welbehagen doen". God staat niet terzijde om te zien hoe de dingen gebeuren en hoe mensen

bezig zijn. God is niet een toeschouwer bij al het gebeuren op aarde. Nee, Hij is Zelf actief. Hij voert Zijn raad uit. Hij neemt beslissingen en volbrengt die. En als Zijn volk tuchtiging verdiend heeft vanwege de ontrouw en de afgodendienst, dan "roept God een roofvogel van het oosten en een man Zijns raads uit verre landen" (vs. 11). Dan geeft God aan een heidense koning opdracht om in Zijn Naam Zijn volk Israël te straffen. Dan is dus de opmars van de legers van Assyrië of Babel niet een gevolg van een besluit van de legerleiding van die rijken, maar een gevolg van een besluit van God de Allerhoogste.

Een zeer sprekende passage vinden we in Dan. 4. In vs. 17 lezen we een woord van Daniël, die de droom van Nebukadnezar uitlegt. Het doel van die droom is, zo zegt Daniël, dat "de levenden bekennen dat de Allerhoogste heerschappij heeft over de koninkrijken der mensen en ze geeft aan wie Hij wil". Zonder enige aarzeling belijdt Daniël hier voor de heidense koning zijn onvoorwaardelijk geloof in de absolute soevereiniteit van Israëls God en Diens onaantastbare regering. Daar moet zelfs Nebukadnezar met al zijn macht voor bukken.

En dan lezen we vervolgens in dit hoofdstuk dat merkwaardige getuigenis van Nebukadnezar zelf. Hoe hij het geleerd heeft weet ik niet en hoe diep het zit kunnen we al evenmin zeggen, maar hij is tot het inzicht gekomen, dat "de heerschappij van de Allerhoogste en Eeuwiglevende een eeuwige heerschappij is en Zijn Koninkrijk is van geslacht tot geslacht" (vs. 34). Ja, hij gaat verder met de erkenning: "En al de inwoners der aarde als niets geacht zijn en Hij doet naar Zijn wil met het heil der hemels en de inwoners der aarde en er is niemand die Zijn hand afslaan of tot Hem zeggen kan: Wat doet Gij?" (vs. 35). Nebukadnezar erkent dus de waarheid van Gods absolute soevereiniteit.

Er komt niemand tot de troon en er wordt niemand president of minister-president of God heeft het zo be-

stuurd. Roept dat geen vragen op? Ja, dat kan zeker het geval zijn. Maar het is toch niet anders. We hopen er nog op terug te komen.

Ook het Nieuwe Testament geeft getuigenis omtrent deze waarheid. Paulus schrijft in Ef. 1:11, dat God alle dingen werkt naar de raad van Zijn wil. Er is dus een goddelijk plan dat terug gaat op de eeuwigheid. Wat er in de tijd gebeurt, is overeenkomstig wat er in de eeuwigheid besloten is. In overeenstemming met die plannen gebeuren alle dingen. Ja, ALLE dingen! En bij alle dingen hoort ook het kwaad; zelfs de activiteiten van de duivel vallen eronder aangezien ook die onder Zijn controle staan.

Door de dingen zo te stellen worden er alweer ingrijpende vragen opgeroepen. Kunnen wij dat alles met elkaar in harmonie brengen? Nee, dat lukt niet. Maar dat is ook niet onze taak. Onze taak is: geloven wat God er Zelf over zegt....

Tenslotte verwijs ik naar die magistrale woorden van Paulus aan het slot van Rom. 11. "Uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen". Al wat er gebeurt zal uitlopen op de eer des Heeren. Ja, zelfs de oordelen van de Heere over de goddelozen zullen dienen tot de verheerlijking van Zijn Naam.

We voelen bij al deze Schriftplaatsen wel aan dat de nadruk valt op de soevereiniteit Gods. We staan hier voor de grootheid en de majesteit en de almacht van de Heere. Een groot God is Hij. En wij zijn maar stof. Nietig stof en as. Laten we bedenken bij de bestudering van deze aspecten van Zijn Woord, dat we ootmoedig hebben te zijn en dat we nederig hebben te buigen voor Hem. Of, zoals de Nederlandse Geloofsbelijdenis ons voorhoudt: wij dienen ons tevreden te houden met het feit dat we leerjongeren van Christus zijn. Meer niet. En dat is al veel meer dan wat wij als zondaren verdiend hebben. Wat een wonder dat Hij ons nog als leerjongeren wil hebben. Bent u dat trouwens inderdaad?

Den Butter.

Apeldoornse Dogmatiek (15)

De eigenschappen van de Heilige Schrift

Kinderlijk

In meer dan één opzicht ligt de Kerk van de Reformatie overhoop met

Rome. Dat blijkt ook uit paragraaf 8 van het hoofdstuk over de Heilige Schrift.

De Reformatie heeft afstand genomen van de Roomse opvatting dat het gezag van de Schrift afhankelijk is van het gezag van de (Roomse) Kerk. De Bijbel is voor ons niet geloofwaardig omdat die Kerk dat zegt. "Zij heeft haar geloofwaardigheid in zichzelf en bewijst zichzelf" (91). Dat noemen we in de Dogmatiek de autopistie van de Schrift. Het is één van de eigenschappen van de Heilige Schrift naast haar duidelijkheid, volkomenheid en noodzakelijkheid. Ook al hebben wij de Schrift via Israël en de Kerk ontvangen, zij is daarom nog niet het woord van Israël of van de Kerk. Het is het woord van de levende God en daarom heeft ze gezag.

In Romeinen 10:14-17 staat dat het geloof uit het gehoor is en het gehoor door het Woord Gods. Wij geloven de Schrift niet omdat de Kerk zegt dat ze betrouwbaar is en gezag moet hebben, maar het Woord Zelf oefent gezag uit in ons hart en geweten.

Er bestaat in de moderne theologie een algemene irritatie tegen dat geloof op gezag. Dat wordt als vernederend ervaren. Heel mooi beantwoordt Bavinck die ergernis met het beeld van een kind dat zich met een onbegrensd vertrouwen op het woord van zijn vader verlaat. Daar is toch niets vernederends aan! Dat hoort gewoon bij de vader-kind relatie.

Opwas in de genade betekent niet anders dan dat we ons hoe langer hoe meer gaan verlaten op God in Zijn Woord.

Er staat geschreven

Juist in een woord als 2 Timotheüs 3:16 (Al de Schrift is van God ingegeven) legt Paulus belijdenis af van de autopistie, de geloofwaardigheid en het gezag van de Schrift. Maar wat meer is: Christus Zelf aanvaardde het gezag van de Schrift onvoorwaardelijk. In Zijn confrontatie met de duivel tijdens Zijn verzoeken in de woestijn, antwoordde Hij met de woorden: "Er staat geschreven!" (Mattheüs 4). De Schrift was voor Hem het einde van alle tegenspraak.

Volgens moderne theologen zou de Heere Jezus in dit opzicht nog teveel kind van Zijn tijd geweest. De Joden gingen er immers vanuit dat met name de boeken van Mozes een onbetwistbaar gezag hadden. Maar deze opvatting zouden wij van de Joden niet noodzakelijk moeten overnemen. Heeft de Heere Jezus Zelf in de Bergrede niet herhaaldelijk tegenover de opvatting van de Joodse traditie

gezegd - maar Ik zeg u enz.?

Daartegenover stelt Van Genderen dat het toch wel merkwaardig zou zijn dat Jezus Zich zonder meer aanpaste bij onjuiste Joodse voorstellingen als Hij overal waar daar aanleiding toe was, tegen de opvattingen van Zijn tijdgenoten inging. Natuurlijk! Zou Hij die de Waarheid is, de leugen in bescherming nemen? En als Hij tegenover de opvattingen van de Joden stelt: maar Ik zeg u, dan is dat niet op te vatten als een ondermijning van het gezag van de wet van Mozes. Hij laat de schriftgeleerden juist zien wat de diepste betekenis van die mozaïsche wetten is. Uitdrukkelijk stelt Hij dan ook dat Hij niet gekomen is om de Wet en de Profeten te ontbinden maar om ze te vervullen (Mattheüs 5:17).

Apostolisch gezag

Voor de Heere had de Schrift, het Oude Testament, dus goddelijk gezag. Zo ook voor de apostel Paulus. Aan de gemeente van Korinthe schrijft hij: Want gij zijt de tempel des levenden Gods; gelijkerwijs God gezegd heeft: Ik zal in hen wonen, en Ik zal onder hen wandelen (2 Korinthe 6:16).

Gelijkerwijs God gesproken heeft. In Exodus 29:45 is dus maar niet alleen Mozes aan het woord maar God Zelf. Daarop is voor Paulus het gezag van de Schrift gebaseerd. De Schrift, het Oude Testament, heeft dus voor Christus en de apostelen gezag. Maar geldt dat gezag, die geloofwaardigheid, ook het woord van de apostelen zelf? Van Genderen meent van wel. Zij zijn immers apostelen, dus gezanten van Christus. Zij vertegenwoordigen Hem. Ze zijn Zijn representanten. Daarom beroepen zowel Paulus als Petrus zich erop dat zij apostelen van Christus zijn. Met Zijn gezag zijn ze bekleed om de grote werken Gods in Christus aan de gemeente bekend te maken. Zij zijn voor hun taak toegerust met de Heilige Geest. In 1 Korinthe 2:12, 13 schrijft Paulus: Doch wij hebben niet ontvangen den geest der wereld, maar den Geest, Die uit God is, opdat wij zouden weten de dingen, die ons van God geschonken zijn; Dewelke wij ook spreken, niet met woorden, die de menselijke wijsheid leert, maar met woorden, die de Heilige Geest leert, geestelijke dingen met geestelijke samenvoegende.

Dit apostolische gezag werd dan ook door Thessalonica erkend. Wat Paulus verkondigde werd als een Woord van God Zelf aangenomen.

Daarom danken wij ook God zonder

ophouden, dat, als gij het Woord der prediking van God van ons ontvangen hebt, gij dat aangenomen hebt, niet als der mensen woord, maar (gelijk het waarlijk is) als Gods Woord, dat ook werkt in u, die gelooft (1 Thessalonicenzen 2:13). Het woord van de apostel is Gods Woord en het werkt krachtig in degenen die geloven! Zo gezien staat het woord van de Nieuwtestamentische apostelen op gelijke hoogte met het woord van de Oudtestamentische profeten!

Vandaar dat aan het slot van de Openbaring (22:18, 19) de christenen gewaarschuwd worden niet toe te doen noch af te doen van de woorden der profetie van dit boek. Wie toedoet, God zal hem toedoen de plagen, die in dit boek geschreven zijn.

Wie afdoet van de woorden des books dezer profetie, God zal zijn deel afdoen uit het boek des levens, en uit de heilige stad, en uit hetgeen in dit boek geschreven is.

Alles wat de apostelen omtrent de grote werken Gods in Christus geschreven hebben is met goddelijk gezag bekleed en daarom geloofwaardig.

Zoals Jezus Zelf en de apostelen met de Schrift, het Oude Testament omgingen, zo hebben wij er ook mee om te gaan. Als een Woord met goddelijk gezag bekleed. Dat gezag geldt ook de woorden van de Heere Jezus Zelf en Zijn apostelen die namens Hem gesproken en geschreven hebben. Dat betekende voor Guido de Brés, de opsteller van de Nederlandse Geloofsbelijdenis, dat al de boeken van de Bijbel in het geloof aanvaard dienen te worden als Gods eigen Woord. "Al deze boeken ontvangen wij voor heilig en kanoniek (maatgevend), om ons geloof daarnaar te reguleren, daarop te gronden en daarmee te bevestigen!" (NGB art. 5).

Dat is het antwoord aan Rome en de moderne, vrijzinnige, theologie. Dat is ook het antwoord aan de zogenoemde "spiritualisten" die zich op openbaringen van de Heilige Geest beroepen, buiten de openbaring in de Heilige Schriften om. De Kerk van vandaag heeft in de confrontatie met de moderne theologie vaste grond onder haar voeten. Er staat geschreven. Dat is de kracht van een Kerk die het mag leren kinderlijk te betrouwen op het vaderlijke Woord. En indien we niet worden als zulke kinderkens, we zullen het koninkrijk Gods niet zien.

L.W. van der Meij.

Jeugdappèl LCJ

D.V. Zaterdag 16 oktober 1993.

Jong en oud zijn van harte welkom op deze bijeenkomst die 's morgens om 10.30 uur en 's middags om 14.00 uur begint. Rond 16.00 uur wordt de mid-dagsamenkomst gesloten.

Plaats van samenkomst: Sport- en recreatiecentrum Aqua Indoor, Dalweg 181 te Soest.

Ds. P. Roos spreekt over "De strijd des geloofs".

Ds. H. Korving houdt een Bijbelstudie over "De wapenen in de strijd".

Slotappèl wordt verzorgd door Ds. M. Vlietstra over "De kroon bij de overwinning".

In de pauze is er gelegenheid om elkaar te ontmoeten.

Tijdens dit Jeugdappèl zal ook de actie van de LCJ t.b.v. de Stichting De Bijbel in elk Huis worden afgesloten.

GPZ

Gereformeerd Psychiatrisch Ziekenhuis start fondswervingsactie voor meer psychiaters

BOSCH EN DUIN - In oktober start de Stichting Vrienden van het GPZ een landelijke fondswervingsactie voor de opleiding van psychiaters. Via advertenties in N.D. en R.D., wervingsfolders en affiches hoopt de Stichting een bedrag van f 600.000,- voor het Gereformeerd Psychiatrisch Ziekenhuis bijeen te brengen.

GPZ: Geestelijke Gezondheidszorg met Gods Woord als basis

In de zin van de wet is het GPZ een algemeen psychiatrisch ziekenhuis. Wat het GPZ onderscheidt van andere psychiatrische ziekenhuizen, is de gereformeerde identiteit. Bij de hulpverlening staat Gods Woord centraal. Dat het Gereformeerd Psychiatrisch Ziekenhuis duidelijk voorziet in een behoefte, blijkt uit de lange wachtlijsten voor behandeling. Capaciteitsuitbreiding is dan ook dringend gewenst.

Opleiding psychiaters niet bekostigd

In Nederland is een schrijnend tekort aan psychiaters. Ook binnen het GPZ is dit voelbaar. Het GPZ wil daarom artsen uit eigen kring opleiden tot psychiater, maar heeft zelf geen opleidingsplaatsen. Aankomend GPZ-psy-

chiaters worden dus in andere instellingen opgeleid. Deze opleidingsplaatsen worden echter niet bekostigd door de overheid.

De opleiding van één psychiater kost zo'n f 100.000,- per jaar. Van de 4 à 5 opleidingsjaren van een psychiater bekostigt het GPZ er 3. Deze opleidingskosten drukken onevenredig zwaar op het totaalbudget van het GPZ.

Uitbreiding Vriendenkring

De fondswervingsactie van de Vrienden van het GPZ heeft primair ten doel om zes ton bijeen te brengen voor opleiding van psychiaters. Daarnaast hoopt de Stichting op een zodanige uitbreiding van de Vriendenkring, dat het dankbare werk

van het GPZ ook op langere termijn zonder financiële problemen kan groeien.

Giften zijn welkom

Wie het GPZ een stevige basis wil geven, is van harte uitgenodigd een gift over te maken op gironummer 23 86 223 t.n.v. Stichting Vrienden van het GPZ, Bilthoven; of gebruik te maken van de coupon die hierbij is afgedrukt. De coupon kan in een enveloppe zonder postzegel opgestuurd worden naar de Stichting Vrienden van het GPZ, Antwoordnummer 5350, 3720 ZD Bilthoven.

Voor nadere inlichtingen:

GPZ, de heer H. van Vuuren, telefoon 03404-32114.

ANTWOORDCOUPON

Ja, ik geef het GPZ een stevige basis!

- Ik sluit mij aan bij de Vrienden van het GPZ. Ik word donateur van het GPZ voor f..... per jaar (minimaal f 25,-). Stuur u mij een acceptgiro.
- Ik machtig de Stichting Vrienden van het GPZ om f..... per maand/halfjaar/jaar* (minimaal f 25,- per jaar) af te schrijven van mijn rekeningnummer.....
- Ik stori een eenmalige gift ad f..... op girorekening 2386223 t.n.v. Stg. Vrienden van het GPZ, Bilthoven.

Naam:

Adres:

Postcode:Plaats:

Datum:

Handtekening:

*doorhalen wat niet van toepassing is

Bon uitknippen en in een ongefrankeerde envelop opsturen naar

Stichting Vrienden van het GPZ

Antwoordnummer 5350, 3720 ZD Bilthoven

buro voor architectuur en ruimtelijke ordening d. vroegindewij b.v., architect BNA

Een dynamisch bureau dat opdrachten ontwerpt en uitwerkt middels geavanceerde tekencomputers; alle overige werkzaamheden zijn eveneens geautomatiseerd.

Het bureau heeft een zeer uitgebreid en gevarieerd opdrachtenpakket in:

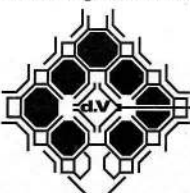
* Utiliteitsprojecten

- kantoren
- scholen
- kerken
- bedrijvenparken
- sociale werkplaatsen
- multi-funktionele gebouwen

* Woningbouw zoals:

- gesubsidieerde (premie A - woningwet)
- bungalows - 2 onder 1 kap
- renovatie

in de regio, elders in Nederland, alsmede daarbuiten.

**buro voor architectuur en ruimtelijke ordening
d. vroegindewij b.v., architect bna reg. nr. 1.890126.262**

**oosthavendijk 46 3241 lk middelharnis tel. 01870-85800
postbus 82 3240 ab middelharnis fax 01870-86910**

INDIA heeft het levend water van het Woord nodig!

Deze Indiase heeft water gehaald uit een put. Wij mogen hen de Bijbel aanbieden, de bron van het levend water.

Hoeveel Bijbels geeft u aan India?
(4,50 per stuk)

Postgiro van De Bijbel in elk Huis 50789 te Maassluis.

**STICHTING
"DE BIJBEL IN ELK HUIS"**
Postbank giro 50789
Amrobank 44.30.64.415
Postbus 421
3140 AK Maassluis

Door een vergissing onzerzijds is in ons blad van 16 september een verkeerde advertentie van Stichting Ontmoeting opgenomen.

In dit nummer treft u de advertentie aan zoals die had moeten worden geplaatst.

Voor AL uw:
boeken - bijbels - CD's
kantoorartikelen

Uw adres:

BOEKHUIS het KOMPAS
SCHERPENZEEL
Dorpsstraat 164, 03497-4355

stichting Spaanse Evangelische Zending

Wie zich nu abonneert,
heeft in ieder geval
recht op ons

Beursnummer

**I.v.m. "Wegwijs" een extra dik
sept./okt.-nummer van onze Zendingsbode.
Vol informatie over Spanje en Latijns
Amerika. Rijk geïllustreerd!**

Postbanknr. 95200 penningm. SEZ, Krimpen a/d IJssel
bankrek.nr. 2510.99.245

De bestuursleden van de SEZ behoren tot de Nederlandse Hervormde Kerk, de Christelijke Gereformeerde Kerken, de Gereformeerde Gemeenten en de Oud Gereformeerde Gemeenten in Ned.

Medew. binnenland (ook voor voorlichting met of zonder dia's): J. Haeser,
Hardinxveld-Giessendam, tel. 01846-11607.

**VOOR BIJBELS
IN STATENVERTALING**

**Psalmboeken
en zakbijbels
Datheen**

P11d	psalmboekje Datheen 8 x 12 cm	f 16,75
P14d	psalmboekje Datheen alle verzen noten 9 x 14 cm	f 24,75
D1-21d	zakbijbel, met berijming Datheen 8 x 12 cm	f 51,00
D13d	zakbijbel, met duimgrepen en rits, met berijming Datheen 9 x 14 cm	f 132,50

In de boekhandel verkrijgbaar en in onze bijbeldepots. Een uitgebreide folder wordt u op verzoek toegezonden.
Bestellingen zonder postzegel naar:

GEREFORMEERDE BIJBELSTICHTING
Antwoordnr. 2809, 4140 WB Leerdam, tel. 03451-10155

Deze BON in envelop **zonder postzegel** zenden aan:
SEZ, Antwoordno. 920, 3350 VG Hardinxveld-Giessendam.

- ☐ Als nieuwe abonnee op uw blad Zendingsbode kunt u noteren:
☐ Ik ontvang liever eerst een proefnummer:

Naam:

Adres:

Postcode en woonplaats:

Het abonnementsgeld (voor een héél jaar slechts 7 gulden) voldoe ik na ontvangst van uw acceptgiro.

Nu een prachtig cadeau voor het hele gezin...

als u zich opgeeft als
abonnee van het
Reformatorisch Dagblad.

De nieuwe regionale aanpak van het Reformatorisch Dagblad geeft u nu meer nieuws uit uw regio. Ook uw plaatselijke omgeving is daarbij.

Dus mist u niets, u heeft wel veel extra!

Deze **nieuwe opzet** van het Reformatorisch Dagblad willen wij dit jaar **feestelijk** met u gedenken door u te laten **profiteren** van een **prachtige cadeau-aanbieding**. Als u nu jaarabonnee wordt (ten minste tot en met 31 december 1994) en u tevens de rebusprijsvraag oplost en invult, **ontvangt u van ons deze mooie Tefal-friteuse (gratis thuis).**

Wilt u het Reformatorisch Dagblad eerst 14 dagen **gratis op proef**, kruist u dat dan aan op de bon. U krijgt van ons aan het eind van die 14 dagen een invulformulier voor de regio-rebusprijsvraag toegestuurd, dat u kunt gebruiken als u besluit om een abonnement te nemen.

(Dit aanbod is geldig als u de laatste zes maanden geen abonnement heeft gehad.)

Bon in open envelop zonder postzegel zenden aan:

Rebus

-V

N=H

ME=Ni

-SP

-R

EN=iO

+S

Ja, stuurt u mij het RD (aankruisen hetgeen van toepassing is)

☐ Ik wil de krant 14 dagen gratis ontvangen

☐ Ik neem een abonnement (ten minste tot en met 31 december 1993) en doe mee met de rebus (De prijs van een jaarabonnement voor 1993 is f 327,35 met 2 weken gratis).

Naam: dhr./mevr.:

Adres: nr.:

Postcode:

Plaats:

Tel.: Handtekening:

Mijn oplossing is:

BON!

202